

„Caffè Italia” – włoska kafejka

Emilia Rutkowska

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego dla III etapu edukacyjnego w zakresie nauczania języka włoskiego w szkole branżowej

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Temat projektu

„Caffè Italia” – włoska kafejka.

2. Osoby prowadzące projekt

2.1. Koordynator projektu

Nauczyciel języka włoskiego.

2.2. Pozostali:

Nauczyciele przedmiotów zawodowych (kelner).

3. Ramy czasowe

3.1. Początek projektu

Druga połowa listopada.

3.2. Zakończenie projektu

Grudzień (tydzień przed przerwą świąteczną).

4. Cele projektu

Zaproponowany scenariusz stanowi uzupełnienie programu nauczania języka włoskiego w szkole branżowej I i II stopnia: *L'italiano per futuro*. Zaproponowana praca metodą projektu umożliwi realizację celów zarówno w zakresie kompetencji kluczowych, jak i celów zawartych w podstawie programowej dla III etapu edukacyjnego.

4.1. Cele ogólne

- poprawne komunikowanie się w sytuacjach zawodowych,
- rozwijanie znajomości słownictwa branżowego (kelner),
- kształcenie umiejętności obsługi gości kawiarni w języku włoskim,
- umiejętność przygotowywania menu kawiarni w języku włoskim,
- rozwijanie umiejętności logicznego myślenia,
- umiejętność wykorzystywania informacji z różnych źródeł,
- rozwijanie kompetencji społecznych: pracy w zespole oraz współodpowiedzialności za zadania,
- motywowanie uczniów do uczenia się języka obcego,
- umiejętność posługiwania się TIK (technologie informacyjno-komunikacyjne).

4.2. Cele szczegółowe

4.2.1. Cele kształcące

Dzięki udziałowi w projekcie interdyscyplinarnym uczeń:

- potrafi komunikować się w języku włoskim w wybranych kontekstach zawodowych,
- potrafi w bezpieczny sposób pozyskiwać informacje oraz je przetwarzać,
- wykazuje działania prospołeczne, potrafi współpracować w grupie oraz poszukiwać kompromisów,
- wykazuje aktywną postawę w działaniu,
- stosuje współczesne technologie,

- wykorzystuje umiejętności twórczego i logicznego myślenia w rozwiązywaniu problemów,
- podejmuje się działań autonomicznych oraz podejmuje odpowiedzialność za własną pracę.

4.2.2. Cele wychowawcze

Udział w projekcie umożliwi rozwijanie kompetencji kluczowych oraz uniwersalnych.

Uczeń:

- doskonalą umiejętności językowe, potrafi komunikować się w wybranych sytuacjach zawodowych,
- rozwija swoje zainteresowania,
- kształtuje umiejętność współpracy w grupie, odpowiedzialności za zadania, wypracowywania kompromisu,
- rozwija wiedzę oraz umiejętności związane z zawodem kelnera lub kelnerki,
- kształtuje logiczne myślenie,
- uczy się rozwiązywać problemy w sposób twórczy,
- potrafi dzielić się wiedzą,
- umie ocenić swoją pracę.

4.2.3. Cele szczegółowe dla uczniów

Cele kształtujące:

- uczymy się obsługiwać gości kawiarni w języku włoskim,
- potrafimy przygotować menu kawiarni w języku włoskim,
- poznajemy branżowe słownictwo w języku włoskim.

Cele wychowawcze:

- uczymy się wyszukiwać i przetwarzać informacje z różnych źródeł,
- dzielimy się wiedzą,
- uczymy się odpowiedzialności za własną pracę oraz pracę całego zespołu,
- umiemy oceniać pracę własną.

5. Treści kształcenia

Projekt interdyscyplinarny „Caffè Italia” – włoska kafejka łączy język włoski z nauczaniem przedmiotów zawodowych (kelner).

5.1. Język włoski

W projekcie zostanie wykorzystane podejście komunikacyjne mające na celu kształcenie umiejętności sprawnego porozumiewania się uczniów w sytuacjach związanych z nauczaniem zawodem. Uczniowie w praktyce wykażą się umiejętnością zastosowania właściwych struktur leksykalno-gramatycznych, rozumienia oraz reagowania na komunikaty w języku włoskim związane z branżą kelnerską. Podejście humanistyczne i holistyczne znajdą swoje odzwierciedlenie w traktowaniu nauki zawodu jako całości, gdzie przedmioty zawodowe oraz język włoski zostaną zintegrowane w celu praktycznego zastosowania wiedzy i umiejętności. Interdyscyplinarność projektu wzbudza motywację uczniów do nauki języka włoskiego, pokazując im praktyczny aspekt kształconych kompetencji językowych.

5.2. Przedmioty zawodowe

W ramach przedmiotów zawodowych uczniowie mogą w sposób praktyczny zastosować zdobyte kompetencje językowe. Udział w projekcie rozwija także szereg kompetencji zawodowych, pozwala na ugruntowanie zdobytej wiedzy, poszerzenie autonomii i praktycznej biegłości w podejmowanych działaniach branżowych. Praca metodą projektu dostarcza uczniom cennych doświadczeń, pozwala na wyciąganie wniosków i uczenie się na własnych błędach i niepowodzeniach. Uczniowie mogą obserwować pracę kolegów i koleżanek, co także stwarza im możliwość wyciągnięcia wniosków i rozwijania własnego warsztatu pracy.

6. Charakterystyka odbiorców

6.1. Typ szkoły

Szkoła ponadpodstawowa, szkoła branżowa I stopnia

6.2. Wiek uczniów

17–18 lat

6.3. Klasa

III klasa

6.4. Zróżnicowanie potrzeb i umiejętności

Projekt jest skierowany do młodzieży klas III o profilu zawodowym: kelner szkoły branżowej I stopnia. W projekcie może wziąć udział każdy z chętnych uczniów. Ma on za zadanie rozwijać ich zainteresowania oraz wesprzeć kształcenie umiejętności zawodowych. Poprzez praktyczne zastosowanie wiedzy i umiejętności językowych wesprzeć motywację do nauki oraz rozwijać mocne strony uczestników. Nauczyciel, który zna swój zespół klasowy dostosuje zaproponowane w projekcie metody i techniki pracy do indywidualnych potrzeb młodzieży biorącej udział w projekcie. Może dopasować materiały do indywidualnych potrzeb każdego, np. przygotowując dodatkowe transkrypcje tekstów, co ułatwi zrozumienie komunikatu. Warto także przygotować dodatkowe zadania dla osób chętnych, do których być może zgłoszą się uczniowie zdolni poszukujący możliwości podzielenia się swoją wiedzą lub wykazania swoimi umiejętnościami. Istotne jest, aby zadania były tak dobrane do poszczególnych uczniów, aby stwarzały im możliwość dodatkowego rozwoju. Jest to bardzo ważne w przypadku osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE), którzy często miewają zaniżoną samoocenę. W projekcie każdy uczeń staje się ważny, gdyż zostaje włączony w prace całego zespołu klasowego.

6.5. Inne cechy odbiorców

Uczniowie szkół branżowych są zmotywowani do zdobycia zawodu, dlatego nauczane treści powinny odzwierciedlać ich zainteresowania oraz kłaść duży nacisk na praktyczne wykorzystanie zdobywanej wiedzy. Projekt interdyscyplinarny łączy umiejętności zawodowe z kompetencjami językowymi, dając jednocześnie uczniom możliwość w przyszłości obsługi gości zagranicznych lub pracy na zagranicznych stażach np. we Włoszech.

7. Formy i metody realizacji projektu

7.1. Formy pracy

Podczas realizacji projektu zostaną zastosowane następujące formy pracy:

- praca indywidualna,
- praca w grupach,
- praca całego zespołu klasowego.

W realizacji projektu będą zastosowane również następujące metody:

- projektu,
- dyskusja,
- burza mózgów,
- łożysko kulkowe,
- symulacje, drama,
- mapa myśli,
- kuli śnieżnej.

W przypadku zajęć zdalnych wszystkie zaproponowane metody z powodzeniem można zastosować za pomocą aplikacji Zoom lub Teams. Prace zespołów będą się odbywały w tzw. breakout rooms. Uczniowie będą dzielić się w grupach materiałami poprzez funkcję udostępniania ekranu lub pracy nad wspólnym dokumentem na Dysku Google. Do dyskusji można użyć czatu w aplikacji Zoom lub Teams. Uczniowie mogą również przeprowadzić burzę mózgów z wykorzystaniem darmowej aplikacji (np. MindMeister, FreeMind). Metoda pozwala zaistnieć młodzieży, która rzadziej zabiera głos oraz wyzwala dodatkowe pokłady kreatywności w uczniach i nauczycielu. Poszczególne pomysły i etapy projektu można zapisywać w postaci mapy myśli w darmowych aplikacjach: FreeMind lub Canva. Metodę łożysko kulkowe można zamienić na pracę w parach w breakout room. W razie potrzeby można wymieniać uczniów w obrębie par. Komiks uczniowie mogą stworzyć z wykorzystaniem darmowej aplikacji dostępnej na stronie [Storyboardthat.com](https://storyboardthat.com) (dostęp: 9.09.2022).

8. Sposób realizacji projektu edukacyjnego

8.1. Zainicjowanie projektu

W listopadzie nauczyciel zaprosi uczniów do wzięcia udziału w projekcie. Przedstawi im temat oraz wyjaśni zasady pracy projektowej. Wskaże na spodziewane efekty oraz na zasady oceniania, tzw. NaCoBeZu, czyli na co nauczyciel będzie zwracał uwagę, oceniając pracę uczniów.

8.2. Spisanie regulaminu/kontraktu

W fazie początkowej projektu uczniowie wraz z nauczycielem koordynatorem spisują regulamin/kontrakt projektu, w którym zostaną ujęte najważniejsze zasady współpracy.

8.3. Wybór tematu

Nauczyciel zaprezentuje uczniom temat projektu, ale to właśnie oni przy wykorzystaniu metody burzy mózgów opracują i ustalą poszczególne zajęcia i zadania, jakimi zajmą się.

8.4. Podział na grupy

Po pierwszych zajęciach nastąpi podział uczniów na pięć grup. Każda z nich będzie opracuje swoje menu oraz wybranego dnia poprowadzi szkolną kawiarenkę. Poszczególne zespoły będą odpowiedzialne za przygotowanie poszczególnych etapów przygotowań, takich jak: przygotowanie stolików, wystroju np. baru, wypisanie menu na tablicy, przygotowanie stroju kelnerów, zaproszenie uczniów z innych klas oraz promocję kawiarenki.

Podział na grupy może odbyć się w sposób losowy z zastosowaniem np. aplikacji Wheelofnames.com (dostęp: 9.09.2022).

Istotne jest, aby zadania przydzielone poszczególnym grupom wspierały mocne strony uczniów. W zróżnicowanych zespołach uczestnicy projektu mają szansę uczyć się od siebie, wspierać swoje działania oraz chętniej dzielić się swoimi pomysłami.

8.5. Przygotowanie harmonogramu pracy i podział zadań

W początkowej fazie projektu uczniowie przy wsparciu nauczyciela ustalają plan i harmonogram pracy. Mają one określać terminy oraz etapy realizacji projektu. Harmonogram można zapisać w postaci listy zadań „to do”, na której będą odznaczać kolejne etapy. Pozwoli to na monitorowanie przebiegu prac oraz da uczniom poczucie kontroli nad projektem, a także nauczy ich planowania i odpowiedzialności za działania. Nauczyciel będzie pełnił funkcję koordynatora, dlatego warto, aby dopilnował, by wyznaczone przez uczniów terminy były realne do wykonania. Warto zaplanować pewien bufor czasowy, na wypadek nieoczekiwanych wydarzeń, które mogłyby opóźnić realizację projektu.

8.6. Realizacja projektu

8.6.1. Język włoski

Na pierwszej lekcji uczniowie zapoznają się z przykładowym menu restauracji włoskiej. Pracując w grupach, dopasowują brakujące słowa z rozsypanki (np. *i primi, i contorni, le bibite, il tramezzino, il caffelatte* ecc.) Wyniki są sprawdzone na forum klasy. Następnie metodą burzy mózgow poszczególne grupy opracowują w języku włoskim swoje propozycje dań, które zaserwują wybranego dnia.

Na drugiej lekcji języka włoskiego, pracując metodą kuli śnieżnej wysłuchają dialogu toczącego się w barze między kelnerem a klientami. Następnie odpowiadają na jedno, dwa pytania ogólne związane z dialogiem. Następnie pracując w parach, porównują swoje odpowiedzi i słuchają dialogu ponownie. Może być on również zaprezentowany w formie krótkiego filmu. Po drugim wysłuchaniu starają się ułożyć w odpowiedniej kolejności ilustracje związane z wysłuchaną scenką i uzupełnić brakujące słowa w dymkach/ wypowiedziach bohaterów dialogu. Ponownie łączą się w większe grupy (cztero-, sześćosobowe), w których porównują efekty swojej pracy i starają się przetłumaczyć dialog. Na zakończenie cały zespół klasowy stara się ułożyć przykładowy schemat rozmowy, jaka może mieć miejsce podczas zamawiania posiłku. Zapisują ją na tablicy.

Na kolejnej lekcji uczniowie ćwiczą dialogi, które mogą mieć miejsce w restauracji z wykorzystaniem metody łożyska kulkowego, która umożliwia wszystkim jednocześnie przeprowadzenie krótkich scenek.

8.6.2. Przedmioty zawodowe

Na lekcji przedmiotów zawodowych uczniowie przygotowują swoje ubiory, wystrój kawiarenki z włoskimi akcentami, zaplanują przygotowanie drobnych posiłków oraz serwowanych napojów. Nauczą się nakrywania stołów i przećwiczą podawanie dań. Zapoznają się z zasadami bhp (bezpieczeństwa i higieny pracy) oraz obsługi klienta.

8.7. Prezentacja wyników

W grudniu, na tydzień przed przerwą świąteczną uczniowie zorganizują w szkole kawiarenkę czynną podczas długich przerw przez pięć kolejnych dni. Każdego dnia menu będzie się nieco różnić, ponieważ gości będą obsługiwać różne zespoły. Zaprezentują też swoje specjalne przekąski lub desery „La specialità”. Pozostali uczestnicy projektu poza dniem, kiedy sprawują opiekę nad kawiarenką, mogą być jej klientami. Zamówień można dokonywać tylko w języku włoskim. Dla uczniów z innych klas, którzy nie znają języka włoskiego, może być przygotowane dwujęzyczne menu lub małe „ściągawki-podpowiedzi” ze zwrotami w języku włoskim niezbędnymi do złożenia zamówienia.

8.8. Ewaluacja

Uczniowie będą dokonywali samooceny poprzez wypełnienie karty pracy przygotowanej przez nauczyciela, a także ocenią zaangażowanie swoich kolegów i koleżanek.

9. Regulamin/kontrakt

Kontrakt, który zostanie zaprezentowany uczniom, powinien zawierać następujące treści:

Tytuł projektu: „Caffè Italia” – włoska kafejka.

Cele ogólne: rozwijanie umiejętności współpracy w grupie, podejmowania decyzji i odpowiedzialności za projekt. Poszerzenie wiedzy w zakresie słownictwa w języku włoskim, umiejętności komunikowania się w sytuacjach zawodowych (kelner). Poszerzenie wiedzy i umiejętności zawodowych w zakresie przedmiotów gastronomicznych.

Odbiorcy projektu: uczniowie III klasy szkoły branżowej I stopnia.

Treści projektu: język włoski, przedmioty zawodowe.

Termin rozpoczęcia i zakończenia projektu: druga połowa listopada i połowa grudnia.

Uczestnicy projektu: uczniowie III klasy szkoły branżowej I stopnia.

Koordinator projektu: nauczyciel języka włoskiego.

Zobowiązania: Nauczyciel pełni funkcję koordynującą i wspomagającą. Uczniowie są odpowiedzialni za przebieg i efekty projektu oraz zobowiązują się do terminowego wykonywania zadań oraz pełnego zaangażowania. Nauczyciel zobowiązuje się do udzielenia każdemu uczestnikowi projektu ustnej oceny kształtującej w postaci informacji zwrotnej.

Prawa: W projekcie ma prawo wziąć udział każdy uczeń klasy III oraz podjąć się zadań, które najlepiej pozwolą rozwijać jego potencjał i mocne strony. Każdy z uczestników projektu ma pełne prawo do poszanowania jego godności, indywidualności oraz autonomii. Ma również prawo do uzyskania pozytywnej oceny za udział w projekcie.

Data zawarcia kontraktu: połowa listopada.

Podpisy: nauczycieli oraz uczniów.

Należy zaangażować uczniów we wspólne sformułowanie postanowień kontraktu oraz zadbać o to, aby był on dostępny w każdej chwili. Można umieścić go na stronie szkoły lub powiesić w klasie.

10. Ocenianie

Każdy uczeń, który weźmie udział w projekcie, otrzyma pozytywną ocenę sumującą. Nauczyciel przekaże także każdemu z nich ustną ocenę kształtującą ze wskazaniem na postępy, jakie uczynił. Zwłaszcza w przypadku młodzieży ze SPE nauczyciel doceni starania oraz to, jak uczeń radził sobie z pokonywaniem własnych słabości czy ograniczeń. Ocena ma mieć charakter wspierający i motywujący. Należy także udzielić wskazówek dotyczących kierunku dalszego rozwoju.

11. Ewaluacja

Uczniowie ocenią swoją pracę w projekcie, wypełniając kartę pracy przygotowaną przez nauczyciela opartą na zasadach analizy SWOT (od ang. *strengths, weaknesses, opportunities, threats*). Młodzież odpowie na następujące pytania:

1. Moje mocne strony jakie poznałem/poznałam dzięki udziałowi w projekcie.
2. Moje słabe strony jakie poznałem/poznałam dzięki udziałowi w projekcie.
3. Jakie widzę szanse dzięki temu, czego nauczyłem/nauczyłam się, biorąc udział w projekcie?
4. Na jakie zagrożenia zwróciłem/zwróciłam uwagę dzięki udziałowi w projekcie?

Uczniowie dokonają także ewaluacji koleżeńskiej. Wybiorą, zagłosują na daną grupę, która ich zdaniem zaprezentowała najsmaczniejsze menu oraz najlepiej obsłużyła gości.

12. Materiały pomocnicze

- dostęp do internetu, komputer, głośniki lub magnetofon,
- słowniki polsko-włoskie, tematyczne, obrazkowe, aplikacje,
- ćwiczenia językowe przygotowane przez nauczyciela,
- menu przygotowane przez uczniów,
- stroje kelnerskie,
- stoły, krzesła, nakrycie stołów (z wyposażenia szkoły),
- przygotowane przekąski, desery, napoje (zakupione z funduszy szkolnych przewidzianych na zajęcia praktyczne),
- arkusz autoewaluacji przygotowany przez nauczyciela.

13. Komentarz metodyczny

Mając na uwadze zróżnicowane potrzeby uczniów ze SPE, należy pamiętać, aby w przypadku ucznia z dysfunkcją słuchu lub problemami ze skupieniem uwagi materiał audio uzupełnić o materiał wizualny w postaci transkrypcji. Pomocne mogą być również rysunki czy ilustracje. Dla uczniów niedosłyszących lub z afazją oraz innymi problemami w uczeniu się w przypadku ćwiczenia ze słuchu można przygotować opcję trzech odpowiedzi z jedną właściwą do wyboru.

W przypadku lekcji zdalnej można zorganizować kawiarenkę wirtualną, w której klienci będą zapraszani do pokoi breakout rooms jak do stolików. Do każdego pokoju będzie zaglądać kelner/kelnerka, udostępniając klientom menu oraz przyjmując wirtualne zamówienie.

Bibliografia

Elert E., Wenda A., b.r., *Praca metodą projektu* (PDF, 2,1 MB; dostęp 24.02.2022).

Kotarba-Kańczugowska M., b.r., *Praca metodą projektu* (PDF, 197 KB; dostęp 24.02.2022).

Rutkowska E., 2022, *Italiano per futuro. Poradnik metodyczny do programu nauczania języka włoskiego dla III etapu edukacyjnego – szkoły branżowej I i II stopnia*, Warszawa: ORE.

Rutkowska E., 2022, *Italiano per futuro. Program nauczania języka włoskiego dla III etapu edukacyjnego w szkole branżowej I i II stopnia*, Warszawa: ORE.

Emilia Rutkowska – nauczycielka dyplomowana języka włoskiego w Centrum Zajęć Pozaszkolnych nr 2 w Łodzi, lektorka oraz egzaminatorka języka włoskiego w Centrum Językowym Politechniki Łódzkiej. Dyplomowana coacherka językowa, magister italianistyki oraz filologii klasycznej. Absolwentka studiów podyplomowych „Metodyka – dydaktyka nauczania języka włoskiego z wczesnoszkolnym nauczaniem języka włoskiego”. Organizatorka konkursów o tematyce włoskiej oraz festiwalu Piosenki Włoskiej San Sopotcka Remo. Autorka programów nauczania języka włoskiego oraz materiałów dydaktycznych. Metodyk w projekcie „Tworzenie e-materiałów dydaktycznych do języków obcych – język włoski”.